

Enheten för naturvård

Skällarholmsviken SE0110227

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18650-2017

Namn	Skällarholmsviken	Areal	9,4 ha
Natura 2000-kod	SE0110227		
Kommun	Norrtälje		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2017-06-12		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
6270	*Silikatgräsmarker	0,4	4,3
6430	Högörtängar	2,6	28
9070	Trädklädd betesmark	2,2	23

* Prioriterad livsmiljö – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Skällarholmsviken

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljöer nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18650-2017

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna. I Skällarholmsviken är betesmarkerna det prioriterade värdet, framförallt trädklädd betesmark (9070). Andra skyddade ängs- och betesmarker finns på nära håll, knappt en kilometer bort, i Röllingfladen och Lötaholmen Natura 2000-områden. Knappt fyra kilometer åt sydost finns ytterligare skyddade betesmarker (i Riddersholm Natura 2000-område).

Prioriterade åtgärder för området är åtagande om miljöstödsersättning eller någon typ av skötselavtal, samt den skötsel som framgår av tabell 3. Se kursiverad text under rubriken ”Bevarandeåtgärder med tidsplan”.

Bevarandemål för Skällarholmsviken

***Silikatgräsmarker (6270)**

- Arealen silikatgräsmarker ska bibehållas.
- Vegetationen ska vara välhävdat av bete och/eller slåtter, helst bete, varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte eller endast i begränsad omfattning.
- Marken ska vara opåverkad av konstgödsling och stödutfodring, kalkning, dikning, insådd av för livsmiljön främmande arter.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel Adam och Eva, brudbröd, jungfrulin, gullviva och mandelblom, ska finnas i livskraftiga bestånd.

Högörtängar (6430)

- Arealen högörtängar ska bibehållas.
- Vegetationen ska hävdas extensivt av bete och/eller slåtter.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte eller endast i begränsad omfattning.
- Årliga översvämningar som tillför naturlig näring till marken gynnar livsmiljön.
- För livsmiljön typiska arter ska ha goda förutsättningar att finnas i livskraftiga bestånd.

Trädklädd betesmark (9070)

- Arealen trädklädd betesmark ska bibehållas.
- Vegetationen ska vara välhävdat av bete och/eller slåtter, helst bete, varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Trädsiktet ska vara glest och domineras av äldre ekar som växer så fritt att deras stammar och grenar lätt kan bli solbelysta.
- Det ska finnas grov död ved och mulmträd.
- Det ska finnas gläntor där solljus når fältsiktet, vilket är en förutsättning för en hävdgynnad flora.
- Igenväxningsvegetation ska inte/enda i måttlig omfattning förekomma.

BEVARANDEPLAN**Datum**
2017-06-12**Beteckning**
511-18650-2017

- Blommande/bärproducerande buskar och småträd, t.ex. slån, nypon och enar, ska bevaras vid låg täckningsgrad.
- Marken ska helst vara opåverkad av konstgödsling och stödutfodring, kalkning, dikning, insådd av för livsmiljön främmande arter.
- Vid röjningar ska ersättningsträd för de gamla ekarna sparas och friställas så att de kan utvecklas till vidkroniga gamla ekar.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel gullviva, ska finnas i livskraftiga bestånd.

Beskrivning av området

Denna hagmark ligger i Infjärdens sydvästra del inne i viken mellan uddarna Skäret och Västeruddarna.

Hagen består av friska till fuktiga högörtängar innanför ett vassbälte i de mer låglänta delarna och torrare betesbackar varvat med lövlundar med små öppna f d åkertegar insprängda på de högre belägna markerna. Väster om området rinner en bäck ner mot Infjärden och de låglänta delarna av området har delvis avvattnats genom smådiken som sträcker sig genom området mot bäcken i väster. I den västra delen av området ligger en skogsbevuxen holme, Tallören, som är bevuxen med tall, en, sälg, lönn, gran, ask och ung al.

Beskrivning av livsmiljöer***Silikatgräsmarker (6270)**

I den öppna delen i områdets centrala delar finns en grillplats. Här växer också flera hagmarksenar. I de öppnare delarna växer hävdgynnade växter de för naturtypen typiska arterna Adam och Eva, brudbröd, jungfrulin, gullviva och mandelblom.

Högörtängar (6430)

De låglänta fuktigare partierna är bevuxna med bl a älggräs, hallon, humleblomster, svärdsilja och tuvtåtel. I de centrala delarna av området har en del alsly börjat växa in i de tidigare öppna delarna.

Trädklädd betesmark (9070)

De betade lövlundarna är bevuxna med framför allt medelålders ekar och underväxt av hassel. Här växer även tall, en och gran. I kanten mot de öppna markerna växer en del yngre al. Spritt i området finns en del gamla ekar som behöver röjas fram. I områdets centrala delar finns ett kärr. I den sydöstra delen finns ett antal rishögar kvar från tidigare röjningar. I området växer den för naturtypen typiska arten gullviva.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18650-2017

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

***Silikatgräsmarker (6270)**

- Otillräcklig hävd.
- Stödutfodring och vinterbete.
- Avverkningar annat än i naturvårdssyfte.
- Virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon kan skada för livsmiljön viktiga markförhållanden, samt leda till förändrad hydrologi.
- Eldning där de hävdgynnade arterna växer.

Högörtängar (6430)

- Otillräcklig hävd.
- Förändrad hydrologi.
- Virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon kan skada för naturtypen viktiga markförhållanden.

Trädklädd betesmark (9070)

- Otillräcklig hävd.
- Stödutfodring och vinterbete.
- Avverkningar annat än i naturvårdssyfte.
- Virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon kan skada för livsmiljön viktiga markförhållanden, samt leda till förändrad hydrologi.
- Ökat graninslag i lövträdsdominerade hagmarker.

Bevarandeåtgärder med tidsplan**Gällande regler**

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Strandskydd gäller enligt 7 kap 13-18 §§ MB inom delar av Natura 2000-området. Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden, t.ex. uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller t.ex. byggnader som behövs för de areella näringarna och som måste finnas inom strandskyddat område.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12Beteckning
511-18650-2017*Behov av ytterligare reglering**Avtal eller miljöersättning behövs för att säkra att området hävdas.*

Alt: Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Skällarholmsviken. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
Hela området	Åtgärder utförs under 2016.	
*Silikatgräsmarker (6270)	<i>Bete.</i>	Årligen.
Högörtängar (6430)	Extensivt bete. Röjning av alsly.	Årligen. Påbörjas under 2016. Därefter vid behov.
Trädklädd betesmark (9070)	<i>Bete.</i> <i>Utglesningar i träd- och buskskiktet. En avverkning är i dagsläget utförd. Ytterligare utglesningar om några år. Målbild: Variation mellan fristående grova träd och tätare partier med klenare träd.</i> <i>Spara och friställ några unga ekar så att dessa kan ersätta de gamla ekarna.</i> <i>Röj bort underväxt av hassel för att gynna ädellövträden. Vid röjningen, utgå från gläntor och utvidga dem.</i> Spara död ved.	Årligen. Påbörjat under 2016. Runt 2020 ytterligare utglesningar. Vid röjningar. Påbörjat under 2016. Ny omgång ca 2020. Kontinuerligt.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18650-2017**Bevarandetillstånd i dag**

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
*Silikatgräsmarker (6270)	Gynnsamt.
Högörtängar (6430)	Tveksamt.
Trädklädd betesmark (9070)	Ej gynnsamt.

Inventeringar i området och andra referenser

Artdatabanken, lista med rödlistade arter, uttag 2002-05-10.

Länsstyrelsen i Stockholms län. Naturkatalog för Stockholms län. Remissupplaga. 1996.

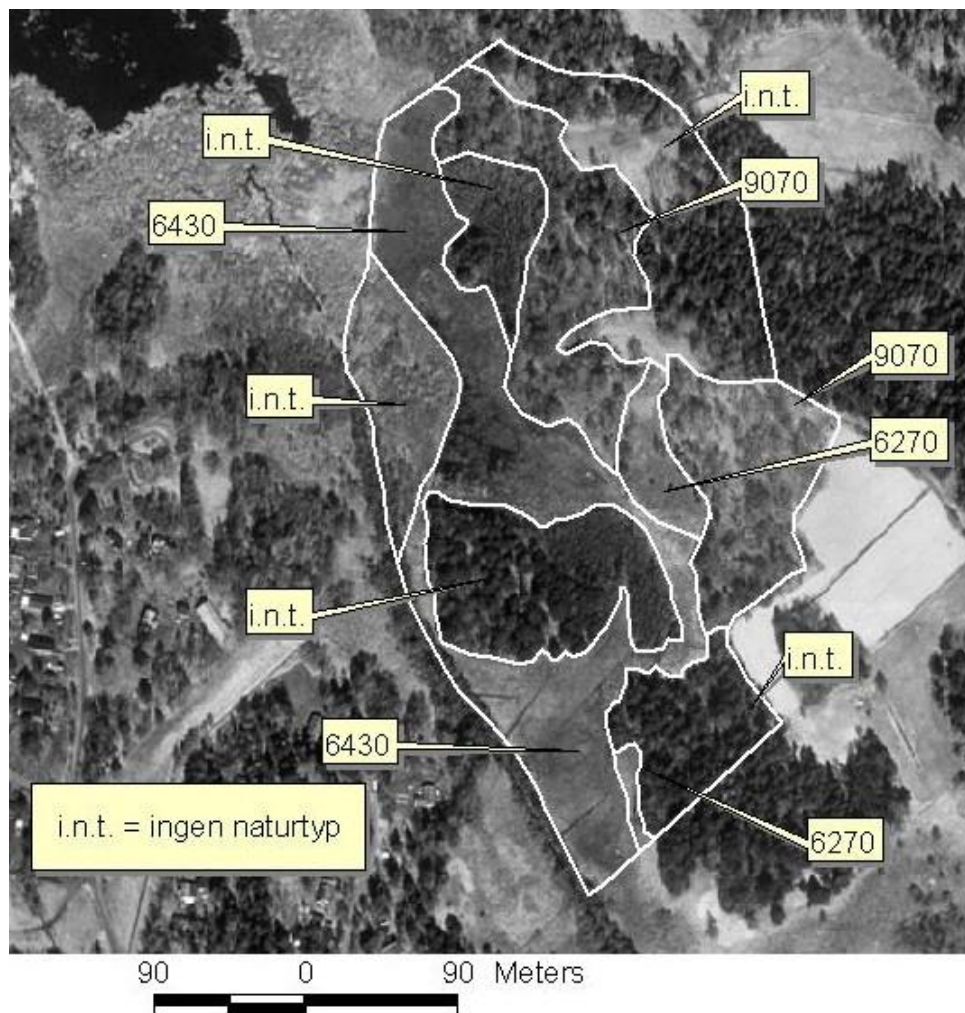
Länsstyrelsen i Stockholms län. Ängs- och hagmarksinventeringen i Stockholms län. 1987-1991.

Skogsvårdsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventering. 1997.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12Beteckning
511-18650-2017

Karta

Begreppet "naturtyp" i kartan är synonymt med livsmiljö i resten av dokumentet.